

Előszó

„A jövő az exponenciálisan bővülő tudásra épül, ami ugyanakkor jellegéből adódóan természeti és társadalmi korlátokba ütközik. Az előttünk álló új korszak vezető kihívása ezért a hosszú távú fenntarthatóság, az új jövőképek által irányított felzárkózásokat már csak e gondolat köré lehet szervezni” – így összegezhető az új fenntartható közgazdaságtan alaptézise, amely szerint már el is kezdődött a világban a reneszánszhoz és a reformációhoz hasonló jelentőségű gondolati átalakulás. Ehhez a szemünk előtt zajló, fenntarthatósági gondolati forradalomhoz csatlakozik a Hitelintézeti Szemle jelen lapszámával, amelynek központi témája a környezeti fenntarthatóság, a gazdaság zöld átalakulása.

A fenntarthatóság és a zöld kérdés előtérbe helyezését az indokolja, hogy mára egyértelművé vált: a természet kárára nem lehet a növekedést erőltetni, és elengedhetetlen a gazdaság egésze, azon belül a pénzügyi rendszer átalakulása. Ezt az alapvető változást a közgazdasági gondolkodásnak is tükröznie kell, első lépésként azzal, hogy a hosszú távú fenntarthatósághoz kapcsolódó témákat emeli érdeklődésének fókuszába. A zöld fordulathoz ugyanis új gondolkodás szükséges, amiben a fenntarthatósági szempontok a súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően kerülnek figyelembevételre, mind elméleti, mind gyakorlati szinten.

Jelen lapszámunk minden írása a környezeti fenntarthatóság témakörével foglalkozik. Jövőképünk rovatunkban jegybanki szempontból az egyik legaktuálisabb kérdést, a monetáris politika és a zöld átmenet kapcsolatát járjuk körül. *Kolozsi Pál Péter, Horváth Balázs István, Csutiné Baranyai Judit és Tengely Veronika* írásában bemutatásra kerül, hogy világszerte új monetáris politikai megközelítés van kialakulóban, ugyanakkor egyelőre még nem egyértelmű, hogy a jegybankok pontosan miképp is vállalhatnak részt a zöld átmenetben. Megjelennek az elemzésben a legrelevánsabb kapcsolódó kérdések, azaz hogy miképp hat a jegybankok legfontosabb célját jelentő árstabilitásra a klímaváltozás és a gazdaság zöld átalakulása, mi következik a zöld átmenet és az árstabilitási cél közötti potenciális konfliktusból, illetve hogy a fentiekből adódóan milyen kihívásokkal szembesülnek a fenntarthatósági célt is szem előtt tartó jegybankok.

A megjelentetett tanulmányok között helyet kapott *Hajnal Gábor, Palicz Alexandr Maxim és Winkler Sándor* írása, amely az energetikai minősítés hatását vizsgálja a kínálati lakásárakra és hitelkamatokra, kiemelten arra fókuszálva, hogy kimutatható-e szignifikáns árpémium a zöld ingatlanokra vonatkozóan a budapesti új építésű lakásprojektek alapján, illetve hogy a bankok alacsonyabb kamatszint mellett finanszírozzák-e a korszerűbb energetikával felszerelt lakóingatlanokat. *Várgedő Bálint* a klímakockázati stressztesztet kapcsán azt mutatja be, hogy milyen a karbonár-sokk csődvalószínűsége kifejtett hatása a magyar bankrendszerben. A tanulmányban

bemutatott módszertan előnye, hogy képes megbecsülni a makrogazdasági sokkok nagyságát, a szektorok között fennálló átállási különbségeket, és könnyen beilleszthető a stressztesztelési folyamatokba. *Szigel Gábor* a bankok által finanszírozott hitelportfóliók karbonintenzitását elemzi, és arra a következtetésre jut, hogy az alacsonyabb jövedelmű és árszintű országok a módszertan sajátosságaiból adódóan hátrányt szenvednek. *Deák Viktória, Tőrös-Barczel Nikolett, Holczinger Norbert és Szebelédi Ferenc* a biztosítási szektor fenntartható befektetéseit vizsgálták meg és mutatják be, aminek az ad különös aktualitást, hogy az utóbbi években megnövekedett azon unit linked termékek száma, melyek valamilyen fenntarthatósági célhoz kívánnak hozzájárulni. *Csillag J. Balázs, Granát P. Marcell és Neszedva Gábor* azt járták körül, hogy miképp hatnak az ESG-pontszámok a jövőbeli hozamokra, amikor a környezeti témával kapcsolatos médiamegjelenések intenzívebbé válnak. *Bokor László* esszéje az ESG-kötvények és alapjaik szabályozói környezetét és a piaci helyzetet tekinti át a szuverén kockázatok szemszögéből. *Manasses Gergely, Paulik Éva és Tapasztai Attila* esszékben a már megjelent zöldkötvények hatásjelentéseinek trendjeit, jellemzőit és jelenlegi szabályozását járják körbe, valamint ismertetik a hatásjelentések értékelésekor jelentkező kihívásokat a kapcsolódó szakirodalom és a gyakorlati tapasztalatok alapján. *Sárvári Balázs* szakmai cikke a zöld pénzügyi kapacitásfejlesztés trendjeit és dilemmáit ismerteti a szakértői kapacitások szükségése felől közelítve, a kapacitásfejlesztés nemzetközi jó gyakorlataira és a Magyar Nemzeti Bank kapcsolódó tevékenységére is kitérve. Könyvismertetőink és konferenciabeszámolóink ugyancsak a zöld témához kapcsolódnak, bemutatva a legfontosabb új kiadványokat, valamint a legrelevánsabb és legfrissebb tudományos seregszemléken elhangzottakat.

Egyre sokasodnak azok a jelek, amelyek arra utalnak, hogy nem megengedhető a zöld átalakulás halogatása. A Hitelintézeti Szemle szerkesztősége hisz abban, hogy most van itt az idő a jövőnk megalapozására, a fenntartható gazdasági és pénzügyi átalakulás határozott lépéseinek megtételére, hiszen a gazdaság zöld átalakulása nem egy opció, hanem az egyetlen járható út. Jelen lapszámunk ezen meggyőződésünk lenyomata, amely egyértelműen bizonyítja, hogy folyóiratunk olyan szellemi műhely, amely a tudomány eszközeivel aktívan is kész tenni annak érdekében, hogy a zöld átmenet ne csak hangzatos jelszó, hanem a gazdasági-pénzügyi életben is minél hamarabb érezhető valóság legyen.

A fentiekkel kívánok minden érdeklődőnek jó és hasznos olvasást!

Virág Barnabás,
a Hitelintézeti Szemle
Szerkesztőbizottságának elnöke,
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke